

Brüssel, 1.6.2016
COM(2016) 357 final

Standardimispakett

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE NING
EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE**

Euroopa standardimist käsitlev liidu 2017. aasta töökava

{SWD(2016) 185 final}

1. SISSEJUHATUS

Euroopa standardid on ennast Euroopa poliitikakujundamises tõestanud olulise poliitikavahendina. Standardid kujutavad endast poliitikainstrumente, mis parandavad ühtse turu toimimist, eemaldades liikmesriikide vastuolulistest standarditest tingitud tehnilised takistused. Need tagavad võrgustike ja süsteemide koostalitlusvõime ja tarbija- ja keskkonnakaitse kõrge taseme ning toetavad ja soodustavad innovatsiooni. Standardid toovad kasu tarbijatele, ettevõtetele ja ühiskonnale tervikuna ning toetavad ELi majanduse üldist kasvu ja konkurentsivõimet.

Juhtides kaupade ja teenuste Euroopa standardite väljatöötamist laienevatele turgudele vastavates strateegiliselt prioriteetsetes valdkondades, soovib komisjon luua Euroopa ettevõtetele ja eriti VKEdele konkurentsieelise.

Euroopa standardimist käsitleva liidu iga-aastase töökava avaldamine on määrusega (EL) nr 1025/2012 (edaspidi „määrus“) sätestatud nõue, mille eesmärk on määrata kindlaks Euroopa standardimise strateegilised prioriteedid, mis kajastavad komisjoni kavades sätestatud poliitikaeesmärke.

Euroopa standardimisele uue hoo andmiseks on liidu 2017. aasta töökava osa laiaulatuslikust standardimispaketist, mis sisaldab komisjoni teatist „Euroopa standardid 21. sajandiks“ koos komisjoni talituste töödokumendiga teenuste standardimise kohta ja teatisega, milles käsitletakse artikli 24 kohast aruannet määruse rakendamise kohta. Liidu iga-aastases töökavas pööratakse erilist tähelepanu 19. aprillil 2016 vastu võetud teatisele prioriteetsete IKT-standardite kava kohta. Liidu iga-aastane töökava võetakse vastu ka sellise standardimise ühisalgatuse kontekstis toimuvaid arutelusid silmas pidades, mille komisjon algatas pärast ühtse turu strateegia vastuvõtmist¹.

See toetab meetmeid komisjoni prioriteetide alal järgmistes valdkondades: ühendatud digitaalne ühtne turg, vastupidav energialiit koos tulevikku suunatud kliimamuutuste poliitikaga, süvendatud ja õiglasem siseturg tugevama tööstusbaasiga.

Praegune iga-aastane töökava täiendab 2016. aasta töökavas sisalduvaid meetmeid,² eriti seoses kaasavusega nimetatud määruse tähenduses.

Töökavas esitatu mõju eelarvele ei ületa 2017. aastaks kavandatud.

2. EUROOPA STANDARDIMISE STRATEEGILISED PRIORITEEDID

2.1. IKT standardimine

Komisjoni teatistes IKT standardimise prioriteetide kohta digitaalsel ühtsel turul³ on esitatud loetelu digitaalse ühtse turu prioriteetsetest valdkondadest, kus IKT parem standardimine on kõige kiireloomulisem⁴: **5G-sidevõrgud, pilvandmetöötlus, asjade internet, (suur)andmete tehnoloogia ja küberturve**. Need on vältimatult vajalikud tehnoloogilised valdkonnad, millele toetuvad sellised valdkonnad nagu e-tervis, ühendatud ja automatiseeritud sõidukid, nutikas energeetika, kõrgtehnoloogiline tootmine ja nutikad linnad. Selles etapis ei näe komisjon ette standardimistaotluste saatmist Euroopa standardiorganisatsioonidele, kuid palub neil

¹ COM(2015) 550 (final), SWD(2015) 202 (final)

² COM(2015) 686

³ COM(2016) 176

⁴ COM(2015) 192

osaleda mitmes ettevalmistavas tegevuses, mille eesmärk on sobivate standardite kaardistamine ja arendamine.

Pilvandmetöötluse alal palub komisjon Euroopa standardiorganisatsioonidel ajakohastada 2017. aasta keskpaigaks lõppkasutajatele (eelkõige VKEdele ja avalikule sektorile) suunatud pilvandmetöötluse standardite ja juhiste kaardistamine koostöös standardite väljatöötamisega tegelevate rahvusvaheliste organisatsioonide, pilveteenuse pakkujate ja lõppkasutajatega.

Asjade interneti puhul soodustab komisjon koostalitlusvõimelise keskkonna loomist asjade interneti jaoks, töötades selleks koos Euroopa standardiorganisatsioonide ja standardite väljatöötamisega tegelevate rahvusvaheliste organisatsioonidega. Komisjon hindab, kas koostalitlusvõime puhul tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks on vaja täiendavaid meetmeid, ja kaalub vajaduse korral asjakohaste standardite soovitamiseks õiguslike meetmete kasutamist.

Küberturbe alal teeb komisjon järgmist:

- kutsub Euroopa standardiorganisatsioone üles töötama 2016. aasta lõpuks välja praktilised suunised, mis hõlmaksid asjade interneti, 5G-d, pilvandmetöötlust, suurandmeid ja arukaid tehaseid;
- kutsub Euroopa standardiorganisatsioone üles 2018. aasta lõpuks töötama välja standardid, mis toetaksid ülemaailmset koostalitlusvõimet ning objektide, seadmete ning füüsiliste ja juriidiliste isikute tõrgeteta usaldusväärset autentimist võrreldavate usaldusmudelite alusel;
- toetab järgmise kolme aasta jooksul Euroopa standardiorganisatsioone, et töötada välja standarditel põhinevad küberturvalisuse riskijuhtimissuunised organisatsioonidele ja vastavad auditisuunised kontrollivolitustega ameti- või reguleerivatele asutustele.

Komisjon teeb koostööd Euroopa standardiorganisatsioonidega, et tagada, et nende strateegiates ja tegevuskavades võetakse arvesse uusi nõudeid, mis tulenevad selliste tööstusharude nagu sõidukid, energeetika, e-tervis ja kõrgtehnoloogiline tootmine digiteerimisest.

2.2. Teenuste standardimine

Nagu avaldatud ühtse turu strateegias,⁵ on komisjon oma talituste töödokumendina vastu võtnud teenuste standardimise dokumendi, mis on lisatud teatisele „Euroopa standardid 21. sajandiks“. See dokument selgitab teenuste standardimise katvust, eripärasid, eeliseid ja probleemkohti. Selleks et edendada Euroopa standardite intensiivsemat arendamist ja kasutamist ning tegelda olemasolevast õigusraamistikust, eriti teenuste direktiivist tulenevate riikliku tasandi takistustega, pakub komisjon välja kombineeritud lähenemisviisi, mille osad on:

- Euroopa teenusestandardite täiendav arendamine, mis põhineb riiklike ja teiste teenusestandardite ja turuvajaduste jälgimise raamistikul, määrates kindlaks võimalikud alad Euroopa standardite arendamiseks, prioriseerides neid ELi prioriteetide järgi ja edendades nende arendamist;
- parem vastastikune tunnustamine ja seonduvate riiklike takistuste vähendamine, alustades olemasolevate tunnustamist käsitlevate eeskirjade ja

⁵ COM(2015) 550

tavade sihipärasest läbivaatamisest teatud valdkonna standardite ja sertifikaatide puhul ning nõuete samaväärsuse hindamisest ja

- tõhusam teenusepakkujate teavitamine, sealhulgas standardite ja nendega seotud nõuete alase teabe kättesaadavuse parandamine ühtse digiportaali abil.

Ülaltoodu alusel teeb komisjon järgmist:

- analüüsib, kas liikmesriikide teenusestandardite vahel esineb vastuolusid või dubleerimist ja kas komisjoni kümne prioriteedi osas on võimalikke poliitikalünkasid. Komisjon annab sellest igal aastal aru osana Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatavast standardimispoliitika aruandest. Ta otsustab selle põhjal, kas anda välja mandaat või soovitada Euroopa Standardikomiteel välja arendada standardid või standardimisdokumendid;
- kaasab 2016. aasta lõpuks Euroopa ja liikmesriigi tasandi standardiseadjad ja sidusrühmad, et kokku leppida Euroopa teenusestandardite prioriseerimise kriteeriumid;
- algatab 2017. aastal sihipärase läbivaatamise, et koguda teavet selliste olemasolevate eeskirjade ja tavade kohta, mis puudutavad standardite ja sertifikaatide kinnitamist, ning hindab nõuete samaväärsust, et edendada parimaid tavasid, takistuste kõrvaldamist ja proportsionaalse samaväärsuse hindamise laialdast kasutamist;
- soovib Euroopa Standardikomiteel i) 2016. aastaks lõpuks kaardistada rahvusvahelised, Euroopa ja riiklikud teenusestandardid ja seda teavet püsivalt ajakohasena hoida, ii) avaldada iga-aastase loetelu valdkondadest, kus võib esineda vastuolusid või dubleerimisest riiklike teenusestandardite vahel või lünki, mida võiks täita Euroopa teenusestandarditega, ja iii) teha kindlaks, kas on valdkondi, kus seotud toote- ja teenusestandardite puudumine on takistuseks;
- soovib riikide standardiorganisatsioonidel otsustada, kas töötada välja liikmesriigi teenusestandard, võttes arvesse Euroopa mõõdet, või on parem välja töötada Euroopa teenusestandard;
- soovib liikmesriikidel uurida Euroopa teenusestandardite kasutamise võimalust, kehtestades või vaadates läbi õigusaktid, mis käsitlevad turulepääsutingimusi teenustesektoris.

Pakutud meetmed täiendavad teisi teenuste ja standardimisega seotud meetmeid ühtse turu strateegias ning standardimise ühisalgatust. Tegevused viiakse läbi Euroopa standardimissüsteemi olemasolevate struktuuride ja protsesside raamides ning need kasutavad ära olemasolevaid foorumeid ja gruppe.

Kavandatud raamistiku rakendamine algab 2016. aastal pärast komisjoni standardimispaketi vastuvõtmist. Aastal 2017 suurendab komisjon oma pingutusi ja paneb paika praktilised lahendused, et edendada Euroopa teenusestandardite edasist väljatöötamist ja kasutamist, parandada teadlikkust ning eemaldada takistused, millega Euroopa teenusepakkujad silmitsi seisavad.

2.3. Euroopa standardiorganisatsioonidele esitatavate taotluste strateegiliselt prioriteetsed valdkonnad 2017. aastal

Komisjon on kindlaks teinud Euroopa standardimise strateegilised prioriteetidid allpool loetletud valdkondades, milles ta kavatseb Euroopa standardiorganisatsioonidel paluda standardid ja standardimisdokumendid välja töötada. Need valdkonnad on otseselt seotud komisjoni järgmiste prioriteetidega: ühendatud digitaalne ühtne turg, vastupidav energialiit koos tulevikku suunatud kliimamuutuste poliitikaga, süvendatud ja õiglasem siseturg tugevama tööstusbaasiga.

Ühendatud ühtsel digitaalsel turul on kavandatavate meetmete eesmärk parandada e-
oskuseid ja digitaaltehnoloogia kasutust:

- töötada välja ja hakata rakendama IKTga seotud ametite põhjalikku üleeuroopalist raamistikku, mis annab ülevaate info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaga (IKT) töökohtadel nõutavatest ja kasutatavatest pädevustest, kasutades pädevuste, oskuste ja oskuste taseme kirjeldamiseks üle kogu Euroopa mõistetavat ühtset keelt;
- täiustada ja lihtsustada liidu ja liikmesriikide õigusaktide kohast aruandluskorda liikmesriikide sadamatesse saabuvate ja/või sealt lahkuvate laevade puhul, et vähendada laevandusettevõtete halduskoormust;
- lihtsustada transpordiinfo liikumist, kättesaadavust ja kasutamist, et muuta transport tõhusamaks ja vähendada sellega seotud kulusid.

Mis puudutab vastupidavat energialiitu tulevikku suunatud kliimamuutuste poliitikaga, siis on kavandatavate meetmete eesmärk kombineerida taristuid, mitmekesistada energiaressursse, vähendada energiatarbimist ja edendada kliimasõbralikku tehnoloogiat:

- võimaldades ühtlustada lubade andmise protsesse ja tööstusstandardeid ELi tuumataristute arendamise puhul kogu nende eluaja jooksul (ehitus, käitamine, dekomisjoneerimine, jäätmete käitlemine), et ehitada üles ühtne energiapoliitika raamistik ning saavutada mastaabisääst, ja
- tagades võrkude koostalitlusvõime, et suurendada kasutatava taastuvenergia osakaalu ja parandada olemasolevate taristute võimekust keskkonnasõbralikke energiaallikaid kasutada, ilma et seetõttu hind kasutaja jaoks tõuseks.

Et kindlamat ja õiglasemat ühtset turgu tugevama tööstusbaasiga toetada, teeb komisjon ettepaneku mitme meetme võtmiseks, et suurendada ohutus- ja koostalitlusnõudeid, mis on vajalikud toodete siseturu väljakujundamiseks Euroopa hästi toimiva tööstusbaasi püsimise nimel:

- ehitustoodete sektoris võimaldavad järgmised algatused tööstusel ära kasutada teiste sektorite edusamme, kohandada olemasolevaid tooteid ning luua uusi innovatiivseid tooteid, mis vastaksid praegustele ohutus- ja kvaliteedivajadustele:
  1. reguleeritud ohtlike ainete ja kiirgusemissiooni hindamise meetod, mille väljaarendamine tuleb lõpule viia, ja uued hindamismeetodid, mis tuleb järk-järgult ehitustoodete standarditesse lisada;
  2. olmeveega kokkupuutuvad ehitustooted;
  3. innovatiivsed tooted ja ehitustoodete toimivuse põhiomaduste hindamine;

- meetodid, kuidas hinnata toiduga kokkupuutuvates plastmaterjalides ja toodetes sisalduvate nimekirjadesse kandmata ainetega seotud riski, et uuendada olemasolevaid standardeid vastavalt uutele ohtudele;
- pakendites ja pakendijäätmetes sisalduva plasti biolagunevus, mis toetab ringlussevõttu;
- raudteevaldkonnas aitavad liikmesriikide raudteevõrkude vahelisi ühendusi ja nende koostalitlusvõimet parandada järgmised algatused:
  1. raudteesüsteemi koostalitlusvõimet toetav salongi passiivne ohutus, mis parandab Euroopa tasandil rongiga liiklemisele kehtivaid ohutusnõudeid;
  2. pantograafi vaba ruumi (pantograafi mehaanilise kinemaatilise gabariidi) arvutamise meetodi lihtsustamine, et lihtsustada pantograafi kollektoripea kontaktõhuliinidega sobivuse hindamist; jätkuv tegevus raudteesüsteemi koostalitlusvõime tagamiseks: linnaraudteede standardite väljatöötamine;
- seoses mitmete avariide ja vahejuhtumitega tuleb standardites käsitleda järgmisi tooteid/protseduure: pilootidele kättesaadavad ilmateabetooted, sh eri allikatel põhinevad rakendused piloodikabiinis, lennurajalt väljasõitmisest hoiatavad süsteemid, pardal kasutatavad kaalu- ja tasakaalusüsteemid;
- teisest toormest valmistatud säästlike kemikaalide kasutus, mis vähendab kulusid ja Euroopa Liidu sõltuvust toormetest ja
- kaitse- ja turbesektori konkurentsivõime ja tõhususe toetamine, et saavutada mastaabisääst ning toetada Euroopat tugeva globaalse jõu rollis.

3. RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

Komisjon kutsub Euroopa standardiorganisatsiooni üles jätkama rahvusvaheliste ja Euroopa standardite ühist edendamist nendes maailma piirkondades, kus Euroopa tööstus võib kasu saada paremast standardimisalasest abist ja turulepääsu lihtsustamisest.

Suur osa Euroopa standarditest on tuletatud otse rahvusvahelistest standarditest.

Et Euroopa algatusi rahvusvahelisel tasandil paremini vastu võetaks, peaks Euroopa standardimisüsteem edastama asjaomastele organisatsioonidele oma seisukohti ühtsel viisil.

Komisjon peab Ameerika Ühendriikidega läbirääkimisi TTIP (Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse) osas, kus standardimine on kahe erineva süsteemi tõttu üks põhilisi arutelupunkte, kuid kui pooled jõuavad kummalegi poolele kasulikule kokkuleppele, on potentsiaalsed eelised suured.

Komisjonil on edukalt lõpetatud laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu läbirääkimised Kanadaga ning läbirääkimised Jaapaniga käivad. Kõigis nendes kaubanduslepingutes on standardimine otsustava tähtsusega, kuna kaubanduse peamised takistused on pigem tehnilist laadi ja mitte lihtsalt tariifistikuga seotud küsimused.

Mis puudutab kolmandaid riike, siis komisjon jätkab erinevaid käimasolevaid poliitikadialooge ning nähtavuse ja teadlikkuse suurendamise meetmete võtmist (Indiasse lähetatud Euroopa standardimiseksperit, Hiinasse lähetatud Euroopa standardimiseksperit või Hiina-Euroopa standardimisinfo platvorm), mille puhul Euroopa standardiorganisatsioonide toetus on keskse tähtsusega (vt aastased tegevustoetused).

Standardimisalasel koostööl Hiinaga on kaks eesmärki. Standarditega toetatud ELi regulatiivse mudeli edendamine (toodete turustamiseks) peaks eeldatavasti pikas perspektiivis turulepääsu lihtsustama. Kahepoolne tehniline ühtlustamine standardite tasandil on teine võimalusvõrdsetemate tingimuste loomiseks, nii et võitjaks jääksid nii siseturg kui ka Euroopa ettevõtted, ELi ja Hiina standardimise töörühma andmetel on Hiina üle võtnud umbes 90 EN standardit, mis annab Euroopa ettevõtetele konkurentsieelise. Sarnaseid eesmärke soovitakse saavutada ka töös Indiaga.

Komisjon, kes juba praegu panustab tehniliselt mõnda rahvusvahelisse standardimistegevusse, loodab edaspidi osaleda Euroopa ja rahvusvahelises standardimises veelgi rohkem, et oma praeguse ametliku vaatleja staatuse potentsiaali täiel määral ära kasutada, täitmaks paremini oma kohustust seoses rahvusvaheliste standardite ülimuslikkusega.

4. TEADUSUURINGUTE JA INNOVATSIOONI PROGRAMM „HORISONT 2020“

ELi konkurentsivõime seisukohast on ülioluline välja töötada ja rakendada teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskavad, kaasa arvatud standardimise kaudu. Programm „Horisont 2020“ aitab jõuliselt kaasa innovatsiooni turule jõudmisele, eelkõige teadusuuringute kasutamisele standardimistegevuses ja teaduse standarditesse panemisel. Standardimistegevused on keskse tähtsusega teadusuuringute tulemuste kasutuselevõtuks turul ning innovatsiooni, sh programmi „Horisont 2020“ Euratomi osast tulenevate teadusuuringute tulemuste levitamiseks.

„Horisont 2020“ toetab standardimissüsteemi tõhususe parandamist, edendades avatud standardite ja platvormide kasutust ning standardite järjepidevat rakendamist ja vastuvõttu turul.

Euroopa standardiorganisatsioonid peaksid innustama ja lihtsustama selliste juriidiliste isikute asjakohast esindatust standardimistegevuses tehnilisel tasandil, kes osalevad selle valdkonnaga seotud projektis, mida liit rahastab teadusuuringute, innovatsiooni ja tehnoloogiaarenduse valdkonna tegevuste mitmeaastase raamprogrammi raames. Euroopa standardiorganisatsioonid peaksid komisjonile aru andma selle meetme rakendamisest aastatel 2013–2016.

5. JÄRGMINE TSÜKKEL

Pärast standardimise ühisalgatuse kontekstis toimunud arutelusid võtab komisjon ELi standardimispoliitika iga-aastase juhtimistsükli tõendusbaasi tugevdamiseks järgmised kaks meetet.

- Uuringu käivitamine, et analüüsida standardimise majanduslikku ja ühiskondlikku mõju

On teada, et standarditel on majanduskasvus äärmiselt oluline ja vahel nähtamatu roll: need suurendavad tootlikkust ja konkurentsivõimet, edendavad innovatsiooni ning suurendavad sotsiaalset heaolu. Seepärast käivitab komisjon nõukogu üleskutsel ⁶ ja kooskõlas

⁶ Konkurentsivõime nõukogu 2. märtsil 2015 „PALUB komisjonil viia lõpuni sõltumatu läbivaatamise ning analüüsida standardimise mõju majandusele, võttes arvesse kõikide osaliste huve“.

standardimise ühisalgatusega asjakohasel ajal uuringu, mis käsitleb standardite mõju majandusele ning ühiskonnale tervikuna. Uuringus võetakse arvesse ja aluseks olemasolevaid riiklikke⁷ uurimusi ning praegu finantsvaldkonnas standardimiseks kasutatavaid erinevaid mudeleid.

- Sisuka institutsioonidevahelise dialoogi sisseseadmine

Alates 2017. aastast eelneb liidu iga-aastase töökava vastuvõtmisele juulis üks komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule ELi standardimispoliitika rakendamise kohta. Selle aruande põhjal teeb komisjon ettepanekud kevadiseks institutsioonidevaheliseks dialoogiks Euroopa Parlamendi ja nõukoguga.

Muu hulgas sisaldub aruandes teave järgmiste kohta:

- liidu iga-aastase töökavaga ettenähtud meetmete rakendamisel saavutatud edusammud, sealhulgas Euroopa teenusestandardite väljatöötamisel;
- digitaalse ühtse turu IKT standardimisprioriteetide teatisega ettenähtud meetmete rakendamisel saavutatud edusammud;
- Euroopa standardiorganisatsioonidele esitatud standardimistaotluste seis;
- Euroopa standardiorganisatsioonide tööprogrammis valminud ja registreeritud standardite arv;
- III lisa organisatsioonide (SBS,⁸ ANEC,⁹ ECOS¹⁰ ja ETUC,¹¹ kes esindavad standardimises vastavalt VKESid, tarbijaid, töötajaid ja keskkonnahuve) panus standardite väljatöötamisse (kaasamine);
- määrusekohane ELi finantstoetus Euroopa standardiorganisatsioonidele.

Aruanne ja sellele järgnev dialoog on liidu järgmise aasta töökava sisendiks.

---

⁷ British Standards Institution (2015), *The Economic Contribution of Standards to the UK Economy*; AFNOR (2016): *Economic impact of standardisation*; AFNOR (2009): *The Economic Impact of Standardisation – Technological Change, Standards and Long-Term Growth in France*; DIN (2000): *Economic Benefits of Standardization*, 3 köidet. Berliin. Beuth. (2011. aasta väljaanne); DTI (2005): *The Empirical Economics of Standards*, DTI ECONOMICS PAPER NO. 12. London

⁸ Small Business Standards: <http://sbs-sme.eu/>

⁹ European consumer voice in standardisation: <http://www.anec.eu/anec.asp>

¹⁰ European Environmental Citizens' Organisation for Standardisation: <http://ecostandard.org/>

¹¹ European Trade Union Confederation: <http://www.etuc.org/>